

RICHTLIJNEN

VOLLEY BELGIUM REFEREE SCHOOL (*VBRS*)

Editie 2018
(versie 1.1 – januari 2018)

Inleiding

Deze richtlijnen zijn unaniem goedgekeurd door de Volley Belgium Referee School (VBRS, 1ste pijler spelregels) – onderdeel van de nationale scheidsrechterscommissie (NSC) – en zijn vanaf 03 januari 2018 van toepassing in alle nationale competities in België. Van alle nationale scheidsrechters en van elke scheidsrechter die actief is in een nationale competitie wordt verwacht dat ze deze richtlijnen strikt toepassen.

Deze richtlijnen zijn geenszins exhaustief, doch zijn een allereerste aanzet voor het beschrijven van situaties waaromtrent er heden verschillende interpretaties en visies voorhanden zijn.

Deze richtlijnen zullen bijgevolg op regelmatige tijdstippen worden aangepast, bijgestuurd en geëvalueerd. Internationale tendensen zullen hierbij telkens als basis dienen. De laatste versie zal steeds te consulteren zijn op de website <http://www.kbvbv.be/category/scheidsrechters>

Wij wensen iedereen bijzonder veel leesplezier en hopen vurig op een snelle implementatie en bewustwording van deze richtlijnen !

Toon SORGeloos
Voorzitter NSC

Fabian VANHECKE
Voorzitter VBRS

Geert BLYAERT
Verantwoordelijke
Spelregels VBRS

Nationale Richtlijnen

1. Samenrijden

Samenrijden is in het algemeen niet verplichtend. Het is een methode waarbij de aanduiders in staat worden gesteld om scheidsrechters aan te duiden in zalen die zeer ver van hun woonplaats gelegen zijn. Op deze manier kunnen de scheidsrechters in heel het land worden aangeduid, zonder de clubs op te zadelen met zeer hoge verplaatsingskosten. Langs de andere kant kunnen de clubs in contact komen met *alle* nationale scheidsrechters, en niet enkel de lokale scheidsrechters uit de buurt.

Wanneer scheidsrechters niet willen of niet kunnen samenrijden zijn zij daarentegen wel verplicht om de verantwoordelijke hiervan tijdig en voorafgaand op de hoogte te brengen. De verantwoordelijke behoudt zich vervolgens het recht voor om de aanduiding alsnog te wijzigen, dan wel een andere afspraak te maken met de betrokken scheidsrechter(s).

2. In welke competities mag er gespeeld worden met 5 wedstrijdballen ?

Voor FIVB- en officiële competities, en de nationale competitie moeten er vijf ballen gebruikt worden. In dit geval zijn er zes ballenrapers verplicht, één op elke hoek van de vrije zone en één achter elke scheidsrechter (art. 3.3 IVS).

In EUROMILLIONS VOLLEY LEAGUE en Liga A vrouwen wordt er verplicht gespeeld met vijf ballen, doch is er slechts een verplichting van **vijf** ballenrapers (minimum 12 jaar aanbevolen & in uniforme kledij).

Voor Liga B vrouwen, Liga B mannen en 1ste nationale mannen zijn er slechts minimum **vier** ballenrapers verplicht, waarvan één ook als quick mopper dient te fungeren (minimum 12 jaar aanbevolen).

Concluderend kan er gesteld worden dat er voor alle niveaus, met uitzondering van EUROMILLIONS VOLLEY LEAGUE en Liga A vrouwen, met drie ballen kan worden gespeeld indien er slechts **vier** ballenrapers aanwezig zijn. Omgekeerd, indien er vijf ballenrapers aanwezig zijn kan er steeds met vijf ballen gespeeld worden, dus ook in Liga B vrouwen, Liga B mannen en 1ste nationale mannen.

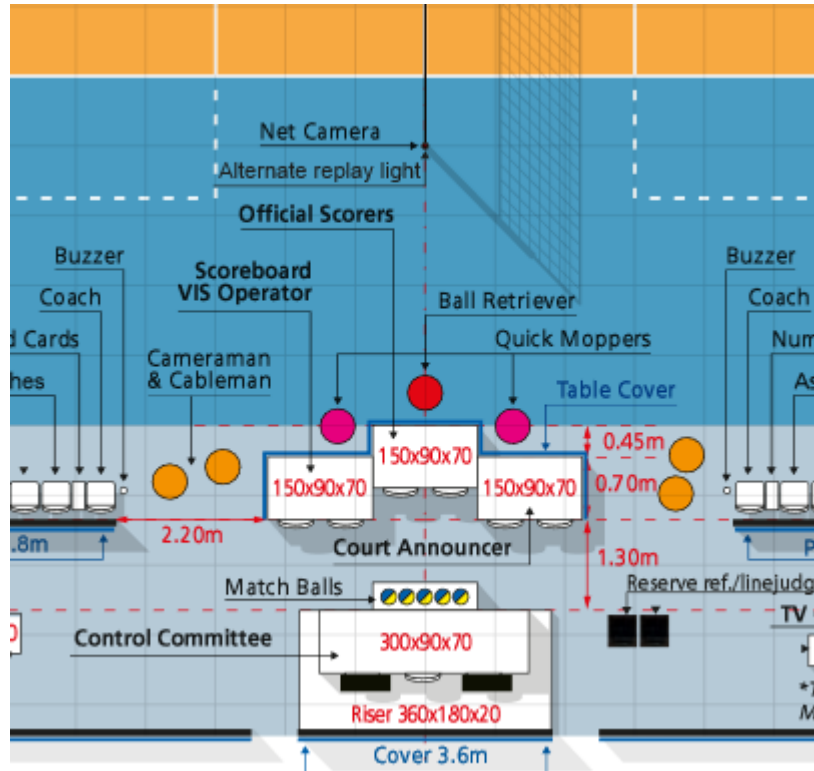
3. Positie van de markeerderstafel tijdens de gehele duur van de wedstrijd

Volgens de internationale spelregels is de markeerderstafel een vreemd voorwerp dat zich buiten het speelveld bevindt of dicht bij de grens van de vrije speelruimte.

Elke ploeg moet binnen haar eigen speelruimte spelen (uitgezonderd art. 10.1.2 IVS). De bal mag echter teruggespeeld worden van buiten de **eigen** vrije zone. Aldus mag een speler perfect een bal terugspelen van **op** het gedeelte van de markeerderstafel buiten zijn eigen vrije zone, doch niet van **op** het gedeelte van de markeerderstafel buiten de vrije zone van de tegenstander.

De scheidsrechters moeten er bijgevolg steeds zorg voor dragen dat de markeerderstafel symmetrisch staat ten opzichte van de speelruimte, zodanig dat geen enkele ploeg hieruit meer voordeel kan halen of er meer door gehinderd wordt.

In de internationale spelregels wordt dit visueel weergegeven aan de hand van een symmetrische rode *punt-stippellijn*, in het verlengde van de middenlijn aangebracht richting de markeerderstafel:

4. In welke competities moet de coach-lijn gebruikt worden ?

Voor FIVB- en officiële competities wordt de coach beperkt om zijn functie gedurende de hele wedstrijd (t.t.z. zowel tijdens als tussen de rally's – cf. casebook 1.10) uit te oefenen van achter zijn *coach-lijn* (art. 5.2.3.4 IVS).

In EUROMILLIONS VOLLEY LEAGUE en Liga A vrouwen moet de coach-lijn steeds gemarkeerd zijn, aldus het Homologatiereglement KBVBV. Voor Liga B vrouwen, Liga B mannen en 1ste nationale mannen moet de coachlijn daarentegen *niet* gemarkeerd zijn.

Concluderend kan er gesteld worden dat het gebruik van de coach-lijn niet verboden is voor Liga B vrouwen, Liga B mannen en 1ste nationale mannen.

Wanneer deze de facto toch gemarkeerd is, moet deze bijgevolg verplichtend worden gebruikt conform de internationale spelregels (art. 5.2.3.4).

5. Is een manueel scorebord verplicht in ALLE competities ?

Ja, en dit moet ook effectief gebruikt worden in alle competities (art. 3.2.5 Homologatiereglement KBVBV), ook al is er een elektronisch scorebord aanwezig.

Concreet:

- In EUROMILLIONS VOLLEY LEAGUE en Liga A vrouwen moet er een elektronisch scorebord én een manueel scorebord aanwezig zijn en gebruikt worden;
- Voor Liga B vrouwen, Liga B mannen en 1ste nationale mannen moeten er twee manuele scoreborden aanwezig zijn en gebruikt worden, doch het reglement stelt dat er hiervan bij voorkeur 1 elektronisch is.

Een manueel scorebord wordt in principe geplaatst op de markeerderstafel (art. 26.2.2.4 IVS).

6. Houding van de scheidsrechters/lijnrechters tijdens de voorstelling van een wedstrijd

Een correcte houding van een scheidsrechter/lijnrechter tijdens de voorstelling van een wedstrijd is steeds met zijn armen **naast** zijn lichaam.

Visueel kan dit weergegeven worden als volgt:

Daarenboven zal een scheidsrechter/lijnrechter tijdens deze voorstelling nooit *een* volkslied meezingen of applaudisseren. Men blijft steeds geheel neutraal in alle opzichten.

7. Positie van het arbitrageteam tijdens de TOSS

Voor de wedstrijd voert de 1ste scheidsrechter, samen met zijn *gehele arbitrageteam* en voor de markeerderstafel, de toss uit in aanwezigheid van de twee ploegkapiteins.

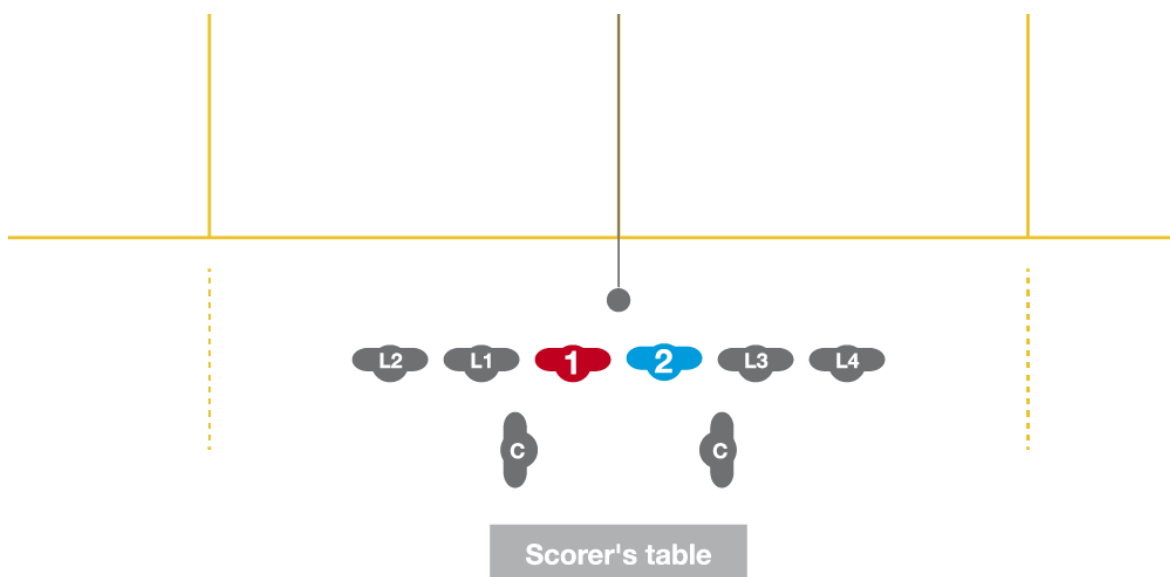
Voortaan zullen de beide scheidsrechters, en in voorkomend geval de beide lijnrechters, steeds op 1 lijn gepositioneerd zijn voor de paal en met hun rug naar het speelveld.

Van links naar rechts maakt dit steeds:

LR(S) · SR₁ - SR₂ · LR(S)
(KANT A) - (KANT B)

De beide ploegkapiteins staan hier recht tegenover gepositioneerd, bij voorkeur met hun rug naar de achterlijn.

Visueel kan dit weergegeven worden als volgt:

Na het uitvoeren van de toss zal de 1ste scheidsrechter de markeerder onmiddellijk informeren over het resultaat van de toss. De lijnrechters positioneren zich vervolgens (rechtstaand) achter de markeerderstafel, doch steeds binnen de competitie controleruimte. De lijnrechters zullen aldus nooit plaatsnemen in de tribune of op een stoel.

De 1ste scheidsrechter fluit, na het ondertekenen van het wedstrijdblad door de ploegkapiteins, vervolgens om de officiële opwarming aan te kondigen. Hierbij zal de 1ste scheidsrechter steeds het aantal minuten visueel aangeven via het *niet-officiële* teken, zijnde 5' (afzonderlijk opwarmen) of 10' (gezamenlijk opwarmen).

8. Positie van de ploegen ingeval van afzonderlijk opwarmen

De ploeg die niet eerst mag opwarmen moet steeds binnen de competitie controleruimte blijven, doch mag zich nooit begeven op het speelveld of in de vrije zone.

9. Wanneer rolt de 2de scheidsrechter de ballen naar de ballenrapers?

De 2de scheidsrechter zal de vier ballen naar de ballenrapers (1, 2 en 4,5) rollen juist ná de presentatie van de startende spelers, de spelende libero's en de coaches.

Vervolgens zal de 2de scheidsrechter éérst de opstelling nakijken van de ploeg die de eerste opslag zal geven.

10. Regels m.b.t. muziek tijdens de wedstrijd

Vanaf het moment dat de 1ste scheidsrechter zijn arm strekt om toelating te geven tot opslag *moet* de muziek automatisch uitgezet worden.

Procedure bij niet naleving:

De 1ste scheidsrechter zal via de 2de scheidsrechter communiceren.

De 2de scheidsrechter zal vervolgens communiceren via de wedstrijdcommissaris. Deze zal onmiddellijk de terreinafgevaardigde op de hoogte brengen, dewelke geacht wordt hiervoor de nodige maatregelen te treffen. Indien er geen wedstrijdcommissaris aanwezig is, zal de 2de scheidsrechter rechtstreeks communiceren met de terreinafgevaardigde.

Visueel kan dit weergegeven worden als volgt:

11. Is er voor de coach slechts 1 mogelijke plaats denkbaar op de bank ?

Ja, wanneer de coach op de bank zit, *moet* dit zo dicht mogelijk bij de markeerder zijn (art. 5.2.3.2 IVS).

De coach moet hierbij aldus steeds op de eerste stoel of plaats op de bank zitten, ook al is er bv. niemand anders aanwezig op de bank.

Door het consequent toepassen van deze richtlijn zal de 2de scheidsrechter steeds weten *waar* de coach zich bevindt. Dit alles met het oog op een snelle beoordeling van een time-out aanvraag. Immers, wanneer de eerste stoel/plaats vrij is, dan kan de 2de scheidsrechter er thans van uitgaan dat de coach zich per definitie niet op de bank bevindt, maar wel in de coachzone of de opwarmingsruimte. Een time-out aanvraag zal in deze omstandigheid nooit kunnen komen van een persoon op de bank.

12. Mag er in onze nationale competitie met een hoofddoek of tulband gespeeld worden ?

Ja, onder volgende voorwaarden:

1. er mogen geen *bijkomende* uitwendige symbolische tekens zichtbaar zijn;
2. het wordt steeds gedragen op eigen risico en het mag geen verwondingen veroorzaken of een kunstmatig voordeel bieden aan een speler;
3. de materialen moeten in dezelfde kleur zijn als het overeenkomstige deel van de uitrusting. Zwarte, witte of neutrale kleuren mogen eveneens worden gebruikt;
4. er dient steeds een uniforme kleur te worden gebruikt voor alle spelers/speelsters die een hoofddoek zouden dragen.

13. Dienen alle spelers een uniforme kleur van kousen te hebben ?

Ja, behalve de libero - zie art. 4.3.1 IVS.

14. Wanneer wordt het officiële teken spelerswissel gehanteerd door de scheidsrechters?

Ingevolge de snelle wissel wordt het officiële teken spelerswissel thans enkel nog gebruikt in uitzonderlijke omstandigheden en steeds in combinatie met een fluitsignaal van de resp. scheidsrechter, nl.

1. bij kwetsuur, uitsluiting, uitwijzing;
2. als de buzzer niet of laattijdig gaat;
3. bij een wissel op 0-0 cf. art. 7.3.5.3, 1ste lid IVS.

Bij een spelerswissel zal de 2de scheidsrechter steeds tussen de paal en de markeerderstafel staan, t.t.z. met de schouder tegen de paal & het gezicht gericht naar de achterlijn, en zal daar het *niet-officiële* teken hanteren (nl. het kruisen van de armen), waarna de spelers op de zijlijn kunnen wisselen.

Nadien zal 2de scheidsrechter zich onmiddellijk naar zijn plaats begeven en aldaar wachten op het *niet-officiële* teken van de markeerder (nl. het omhoog steken van beide armen en dit steeds per uitgevoerde individuele wissel).

Vervolgens zal de 2de scheidsrechter het officiële teken 12 uitvoeren richting 1ste scheidsrechter of desgevallend éérs de verder beschreven procedure uitvoeren (nl. werkwijze bij 5de en 6de wissel).

Na het vegen zal de 2de scheidsrechter echter *nooit* zijn beide armen omhoog steken (teken 12). Het controleren van het werk van de vegers valt immers niet onder de verantwoordelijkheden van de 2de scheidsrechter (cf. art. 23.2.2 IVS). Door in deze omstandigheden toch het teken 12 te hanteren, wordt de 1ste scheidsrechter verplicht om te wachten teneinde toelating te geven tot opslag. Dit laatste kan/mag niet de bedoeling zijn.

15. Werkwijze bij 5de en 6de wissel

Wanneer de markeerder aan de 2de scheidsrechter aangeeft dat een ploeg een 5de en/of een 6de wissel heeft gehad, dan zal de 2de scheidsrechter steeds als volgt te werk gaan:

1. aan de kant van de betrokken ploeg gaan staan;
2. aan de 1ste scheidsrechter éérs het officiële teken *spelerswissel* aangeven gevolgd door het aantal;
3. zich naar de betrokken coach draaien;

4. ééerst het officiële teken *spelerswissel* aangeven, gevolgd door het aantal;
5. wanneer het voor de 2de scheidsrechter duidelijk is dat de coach geen aandacht wil schenken aan zijn tekens, dan zal de 2de scheidsrechter de tekens naar de assistent coach aangeven.

16. Werkwijze bij 2de TO

Nadat een ploeg zijn 2de TO heeft gehad, zal de 2de scheidsrechter als volgt te werk gaan:

1. aan de kant van de betrokken ploeg gaan staan;
2. aan de 1ste scheidsrechter ééerst het officiële teken TO aangeven gevolgd door het aantal;
3. zich naar de betrokken coach draaien;
4. ééerst het officiële teken TO aangeven, gevolgd door het aantal;
5. wanneer het voor de 2de scheidsrechter duidelijk is dat de coach geen aandacht wil schenken aan zijn tekens, dan zal de 2de scheidsrechter de tekens naar de assistent coach aangeven.

17. Positie van de lijnrechters tijdens TO/TTO & tussen de sets

De lijnrechters moeten hun positie verlaten tijdens TO/TTO & tussen de sets en positioneren zich in de respectievelijke hoek van de speelruimte, naast of achter doch nooit vóór de reclameboarding.

18. Het *niet-officiële* teken voor ongegrond aanvraag

Na het noteren van de eerste ongegronde aanvraag zal de 2de scheidsrechter voortaan steeds zijn vingers kruisen richting de 1ste scheidsrechter en dit aan de respectievelijke kant van de fout.

Bij voorkeur wordt dit *niet-officiële* teken discreet voor de borst gehanteerd, links of rechts geaccentueerd.

Visueel kan dit via 2 uitvoeringsmanieren weergegeven worden als volgt:

19. Eigen tekens

Als algemene richtlijn wordt er thans gesteld dat een scheidsrechter standaard enkel de *officiële* tekens mag hanteren, dan wel die *niet-officiële* tekens dewelke in huidige of internationale richtlijnen bijkomend worden aangegeven & erkend. Enkel deze tekens en geen enkele andere (bv. eigen tekens of eigen uitvoering van tekens) mogen thans standaard nog worden gehanteerd, behoudens en enkel alleen indien *bijkomende* verduidelijking desgevallend noodzakelijk blijkt te zijn.

In volgende gevallen zal de scheidsrechter bijvoorbeeld standaard enkel fluiten zonder enige andere armbeweging of teken te gebruiken (deze lijst is niet limitatief):

- einde opwarming;
- begin set/match;
- einde set/match (enkel teken 9 en teken 3 hanteren);
- einde TO.

Bij een setbal of een matchbal zal de 2de scheidsrechter bijvoorbeeld nooit aangeven aan de 1ste scheidsrechter dat er nog slechts 1 punt te spelen valt.

Bij het einde van een TTO is er bijvoorbeeld evenmin standaard een teken noodzakelijk (nl. het uitvoeren van een armbeweging richting het speelveld is geheel overbodig).

20. Verplaatsingen van de 2de scheidsrechter na de rally

Van de 2de scheidsrechter wordt voortaan verwacht dat hij na elke rally communiceert met de 1ste scheidsrechter en dit door zich te verplaatsen, t.t.z. het uitvoeren van een zijdelingse pas richting de achterlijn aan de kant van de ploeg die een fout heeft begaan.

Deze zijdelingse pas wordt voortaan gedefinieerd als **uitstappen**. De 2de scheidsrechter moet *altijd* uitstappen, ook al bevindt hij zich aan de kant van de ploeg die een fout heeft begaan.

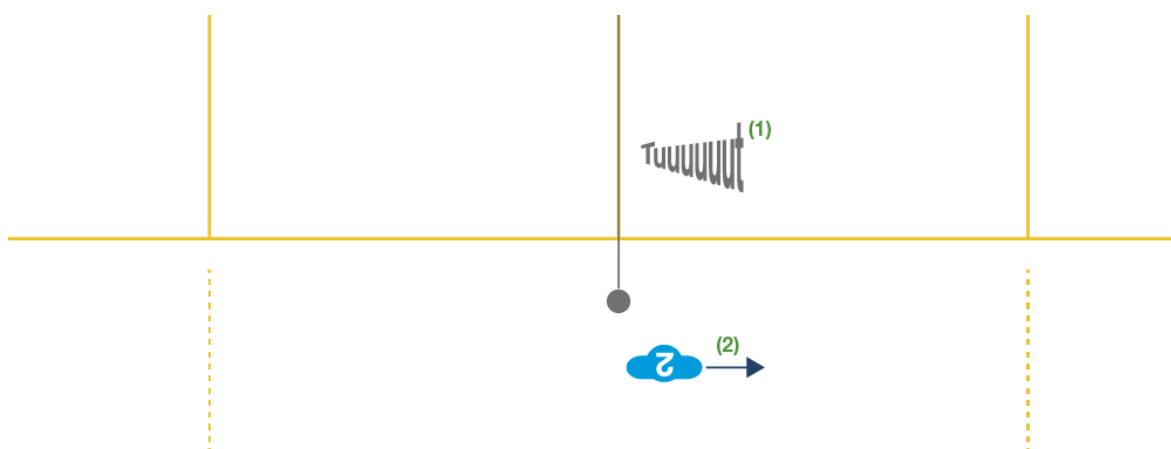
Wanneer de 2de scheidsrechter zelf een fout fluit, moet hij ná het fluitsignaal en vóór het teken van de fout uitstappen.

Wanneer de 1ste scheidsrechter een fout fluit zal de 2de scheidsrechter eveneens uitstappen, tenzij het voor hem onmogelijk is om aan de 1ste scheidsrechter enige bijkomende informatie te geven – enkel in dat geval zal hij blijven staan. Voor de 1ste scheidsrechter zal het dan duidelijk zijn dat hij uit de positie van de 2de scheidsrechter (nl. het *niet-uitstappen* of het blijven staan) geen enkele info mag ontlede.

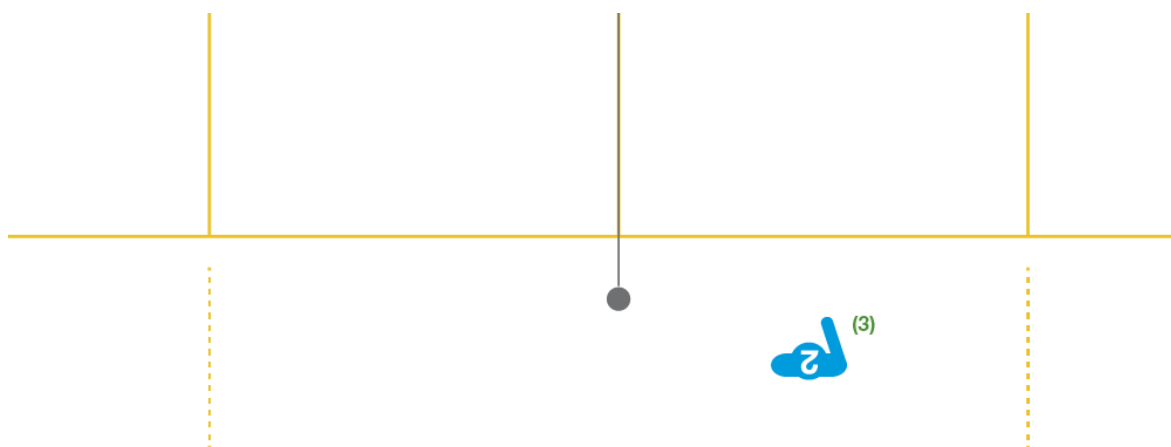
Voorbeelden:

1. Wanneer de 2de scheidsrechter een foutieve netaanraking fluit aan de kant waar hij zich reeds bevindt (bv. kant B): fluiten – rechts uitstappen – dan pas teken van de fout uitvoeren – vervolgens teken kantaanduiding van de 1ste scheidsrechter volgen;

Visueel kan dit weergegeven worden als volgt:

Scorer's table

Scorer's table

2. Wanneer de 2de scheidsrechter een foutieve netaanraking fluit aan de andere kant dan waar hij zich bevindt (bv. kant A): fluiten – verplaatsen naar kant A – dan pas teken van de fout uitvoeren – vervolgens teken kantaanduiding van de 1ste scheidsrechter volgen.

21. Moet de 1ste scheidsrechter verplicht de kapitein roepen bij het geven van een waarschuwing voor spelvertraging ?

Neen, dit is niet verplicht en tevens niet aangewezen. Een waarschuwing voor spelvertraging is immers geen *bestrafing* op zich. De waarschuwing voor spelvertraging moet dus niet steeds automatisch via de spelkapitein worden gecommuniceerd. Enkel wanneer deze uitleg zou vragen zal de 1ste scheidsrechter hierover communiceren.

De wedstrijd moet immers na een waarschuwing voor spelvertraging zo snel mogelijk terug worden opgestart.

22. Moet de 1ste scheidsrechter verplicht uitleggen waarom hij een gele kaart toont aan een speler ?

Neen, dit is niet verplicht en tevens niet aangewezen. Deze formele waarschuwing is immers geen *sanctie* op zichzelf, maar geeft aan dat het ploeglid (en bij uitbreiding de ploeg) het bestraffingsniveau voor de wedstrijd heeft bereikt.

De wedstrijd moet immers na deze formele waarschuwing zo snel mogelijk terug worden opgestart.

De 1ste scheidsrechter moet fluiten (meestal wanneer de bal uit het spel is) en de betrokken speler wordt ontboden aan de scheidsrechterstoel. Wanneer de speler dicht bij de scheidsrechterstoel is, zal enkel de gele kaart getoond worden, zonder verdere uitleg.

Bij een bestraffing of uitwijzing/uitsluiting daarentegen zal de 1ste scheidsrechter steeds duidelijk het volgende communiceren: "Ik geef jou een bestraffing omdat..." of "Ik wijs/sluit jou uit omdat...".

23. Hoe reageren op het stelsmatig laattijdig indienen van opstellingsbriefje(s) door de coach ?

In principe ontvangt de 2de scheidsrechter 12 minuten voor aanvang van de wedstrijd (normale protocol) de getekende opstellingsbriefjes van de beide coaches. Wanneer dit niet spontaan wordt gedaan door een coach, zal de 2de scheidsrechter onmiddellijk de desbetreffende coach hierover aanspreken. Bij afwezigheid van de coach, zal de assistent coach worden aangesproken, en bij diens aanwezigheid zal de 2de scheidsrechter zich wenden tot de ploegkapitein.

Wanneer er omstreeks 8 minuten voor aanvang van de wedstrijd (normale protocol) nog geen opstellingsbriefje werd overhandigd, moet de spelkapitein geïnformeerd worden door de 1ste scheidsrechter dat dit niet de voorgeschreven procedure is en dat er bij herhaling tijdens de wedstrijd een sanctie voor spelvertraging zal worden toegepast.

Na het einde van elke set vraagt de 2de scheidsrechter voortaan *onmiddellijk* aan de coaches om hun opstellingsbriefjes voor de volgende set te overhandigen, dit om te voorkomen dat het interval van drie minuten wordt overschreden.

Vervolgens dient de 2de scheidsrechter voortaan verplicht een controle te verrichten van de wisselbordjes. De 2de scheidsrechter zal steeds eerst bij de verliezende ploeg van de vorige set de wisselbordjes controleren en na deze controle *nogmaals* het opstellingsbriefje vragen aan deze coach. Indien dit nog niet beschikbaar zou zijn gaat de 2de scheidsrechter dadelijk naar de winnende ploeg van de vorige set voor de controle van de wisselbordjes. Na deze controle zal hij ook hier *nogmaals* het opstellingsbriefje vragen aan deze coach.

Indien het opstellingsbriefje bij het terugkeren naar de desbetreffende coach nog steeds niet beschikbaar is, en dit betreft de eerste vertraging van de wedstrijd m.b.t. het laattijdig indienen van de opstellingsbriefjes, dan zal de 2de scheidsrechter de 1ste scheidsrechter informeren door het uitvoeren van het volgende *niet-officiële* teken: "wijsvinger op de pols". De 1ste scheidsrechter zal vervolgens bij het begin

van de set de spelkapitein informeren dat dit niet de voorgeschreven procedure is en dat er bij herhaling een sanctie voor spelvertraging zal worden toegepast.

Betreft dit de tweede vertraging van de wedstrijd dan zal de 2de scheidsrechter de 1ste scheidsrechter informeren door het uitvoeren van het volgende *niet-officiële* teken: "hand op de pols". De 1ste scheidsrechter zal vervolgens die ploeg bestraffen met een spelvertraging.

24. Positie van de scheidsrechters & lijnrechters na de wedstrijd (hand shake)

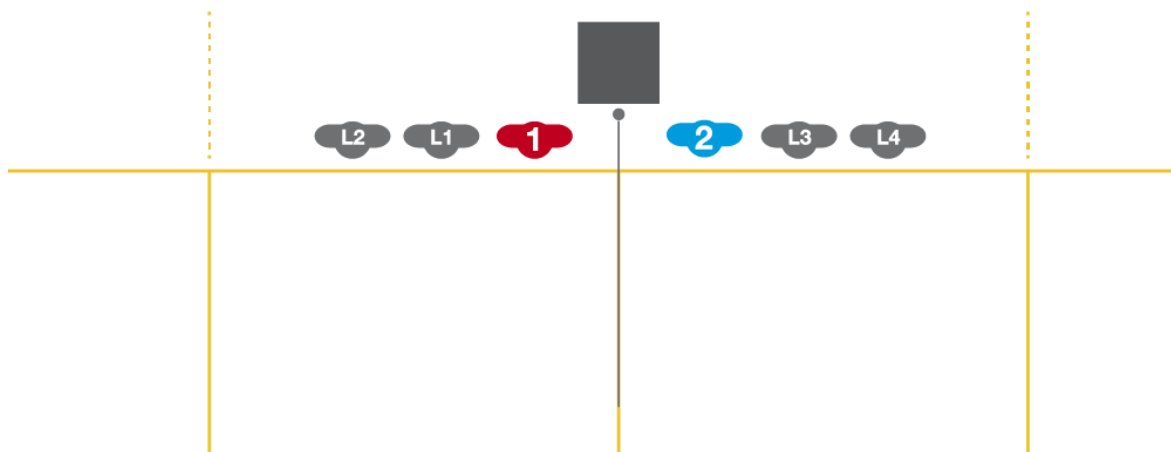
De 2de scheidsrechter zal na het laatste fluitsignaal en na de uitvoering van teken 9 door de 1ste scheidsrechter het veld oversteken aan kant B en zal dadelijk op de zijlijn naast de paal plaatsnemen, samen met de resp. lijnrechter(s) van kant B.

De 1ste scheidsrechter zal afdalen van de stoel langs kant A en zal dadelijk op de zijlijn naast de paal plaatsnemen, samen met de resp. lijnrechter(s) van kant A.

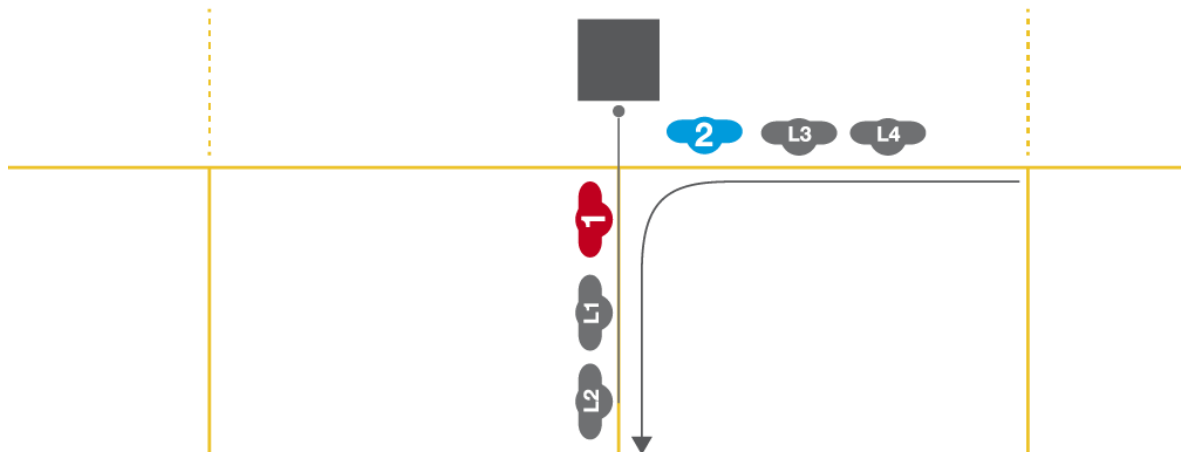
Het volledige team wacht vervolgens op 1 lijn (op de zijlijn) op de ploegen. De ploeg aan kant B start steeds eerst met de begroeting bij de lijnrechter(s) en de 2de scheidsrechter aan kant B, vervolgens begroeten zij de 1ste scheidsrechter en de lijnrechter(s) aan kant A (die op dat moment een beweging richting het net maken) en als laatste begroeten zij de ploeg aan kant A. Nadien gaan de lijnrechter(s) en de 1ste scheidsrechter aan kant A terug op de zijlijn staan. De ploeg aan kant A zal na de begroeting van de ploeg aan kant B, de lijnrechter(s) en de 2de scheidsrechter aan kant B begroeten (die op dat moment een beweging richting het net maken) en als laatste de 1ste scheidsrechter en de lijnrechter(s) aan kant A.

Visueel kan dit weergegeven worden als volgt:

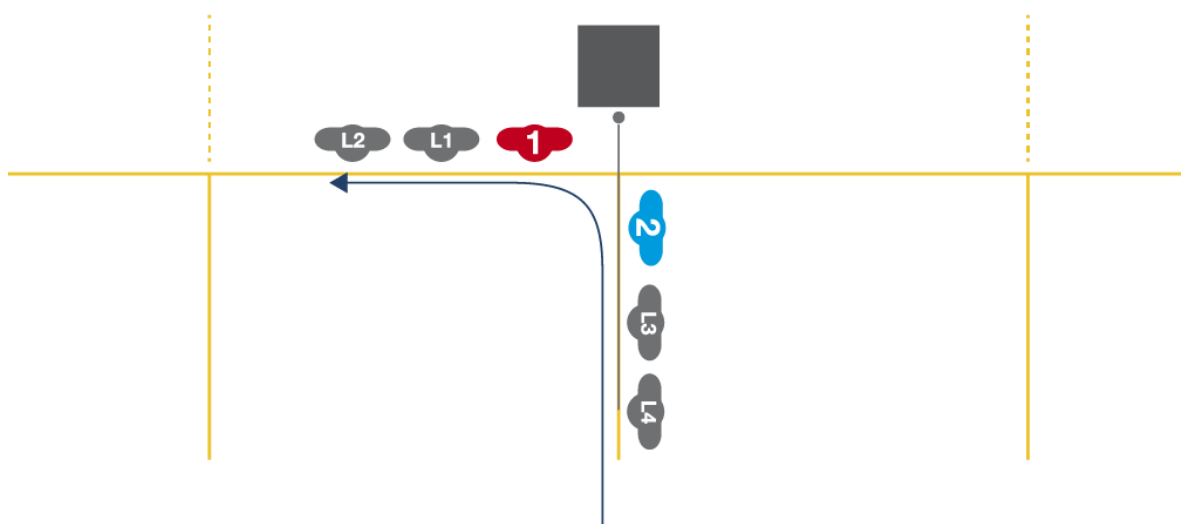
1. Na het laatste fluitsignaal

2. Start begroeting door de ploeg aan kant B

3. Einde begroeting door de ploeg aan kant A

De handshake onder de scheidsrechters gebeurt ten vroegste aan de tafel samen met de commissaris en nooit op het speelveld.